

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในสหวิทยา เขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

Factors Affecting the Management of Student Support System
of Secondary Schools in the Campus 8 Srinakorn-Atja under to the Office
of Secondary Educational Service Area 33

ฐานวัฒน์ อัญพัทธ์อริยกุล

Thanawat Unyaphatariyakool

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: Thanawat25200304@gmail.com

Received: May, 25 2020

Revised: June, 18 2020

Accepted: July, 2 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 2) ศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และ 3) ศึกษาปัจจัยทางการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวนทั้งสิ้น 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .845 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 มีการปฏิบัติโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน 2) การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 มีการปฏิบัติโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การทำงานเป็นทีม และการนิเทศ ติดตามและประเมินผล และ 3) ปัจจัยการบริหารจัดการทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่ ภาวะผู้นำของ

ผู้บริหาร การทำงานเป็นทีม และการนิเทศ ติดตามและประเมินผลสามารถทำนายหรือส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมได้ร้อยละ 43.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถเขียนความสัมพันธ์ในรูปสมการคะแนนมาตรฐานสำหรับทำนายได้ คือ $\hat{Z}y = 0.469(Zx_1) + 0.326(Zx_2) + 0.257(Zx_3)$

คำสำคัญ: ปัจจัยส่งผล, การบริหารจัดการ, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ABSTRACT

The purpose of this research was to 1) Study the operation of the student support system of the secondary schools in united campus 8, Srinakorn-Atja, under the office of secondary educational service area 33. 2) Study the management of student support systems of secondary schools in the united campus 8, Srinakorn-Atja will be under the office of secondary educational service area 33 and (3) Study management factors affecting the student support system of secondary schools in the united campus 8, Srinakorn-Atja under the office of secondary educational service area 33. The sample consisted of teachers in secondary schools in the united campus 8, Srinakorn-Atja under the office of secondary educational service area 33, totaling 217 people. The instrument used in the research was a questionnaire with 5 rating scales with confidence level equal to .845. Data were analyzed by frequency, percentage, mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.) and multiple regression analysis.

The results of the research revealed that 1) the operation of the student support system of the secondary schools in the united campus 8 had the overall practice and all aspects were at a high level. By sorting the mean from high to low, it included knowing each student individually, student promotion, forwarding screening for students, and the prevention and problem solving of students. 2) The management of the student support system of secondary schools in the united campus 8 was at a high level of overall and in every aspect. In order of mean from highest to lowest, it was namely leadership of school administrators, teamwork, supervision and follow up and evaluation, and (3) The 3 management factors which are management leadership teamwork and supervision, monitoring, and evaluation can predict or affect the overall operation of the student support system by 43.9 percent. Statistical significance at the level of .01 the relationships can be written in the form of standard scores for predictions: $\hat{Z}y = 0.469(Zx_1) + 0.326(Zx_2) + 0.257(Zx_3)$

Keywords: Factors, Management, Student Support System

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 วรรคหนึ่ง “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” มาตรา 54 วรรคสอง “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย” และมาตรา 258 จดดำเนินการศึกษา “(1) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตาม มาตรา 54 วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย”

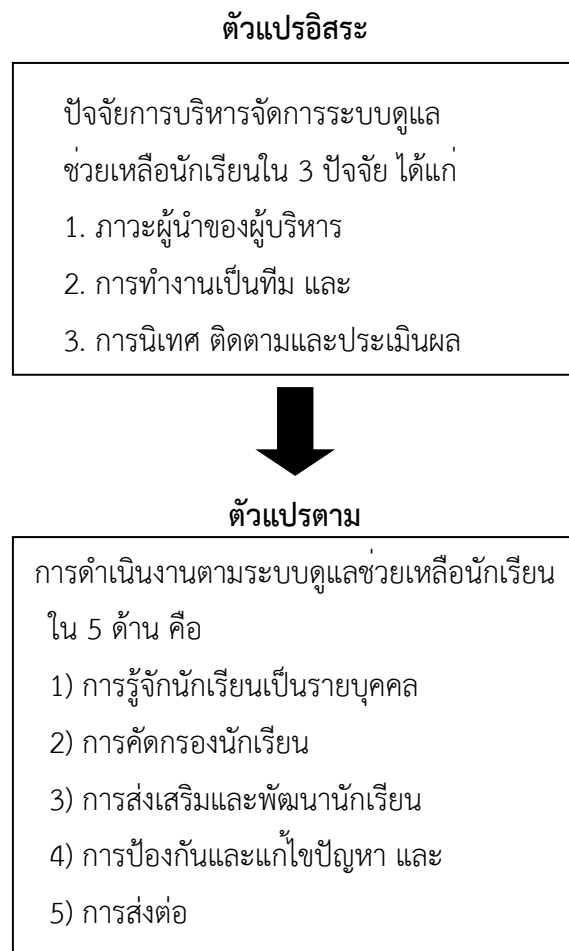
พระราชบัญญัติการส่งเสริมการพัฒนาร่างกายและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 4 (4) ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กพิการ เด็กที่มีข้อจำกัดทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ให้มีคุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตได้อย่างอิสระ (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาร่างกายและเยาวชนแห่งชาติ, 2560) การพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้มีคุณภาพและเป็นผู้นำที่แข็งแกร่งในสังคมเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่อาศัยเวลาในการฝึกฝนและหล่อหลอมลักษณะชีวิตพื้นฐานให้อยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง ระบบการศึกษาที่เน้นการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้และฝึกฝนให้เยาวชนเป็นผู้ที่มีความรู้และมีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีศักยภาพในการเป็นผู้นำที่เสริมสร้างความมั่นคง แข็งแกร่งให้กับประเทศชาติในอนาคต

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน 1) การรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล 2) คัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขนักเรียน และ 5) การส่งต่อนักเรียน จากผลการประเมินการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ประจำปีการศึกษา 2560 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33) พบว่า การบริหารจัดการระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียนในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ ไม่มีรูปแบบการดำเนินการที่ชัดเจน ทำให้การ ประสานงานไม่คล่องตัว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยเพื่อศึกษาว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การทำงานเป็นทีม และการนิเทศ ติดตามและประเมินผล เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียนของโรงเรียนในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มากน้อยเพียงใด โดยคาดหวังว่าผลการวิจัยจะเป็นสารสนเทศที่ให้แนวทางการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลต่อเยาวชนสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในมาตรา 10 ด้วบ่งชี้ที่ 106 ว่า “สถานศึกษาต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมถึงผู้เรียนทุกคน” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
3. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยมี 7 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาองค์ความรู้ในเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการระบบช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 3) พัฒนารอบแนวคิดปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการระบบช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 4) สอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกรอบแนวคิดของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยแบบสอบถามความคิดเห็น 5) ยกร่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการระบบช่วยเหลือนักเรียน 6) ตรวจสอบและรับรอง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการระบบช่วยเหลือนักเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ และ 7) ปรับปรุงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการระบบช่วยเหลือนักเรียนให้มีความสมบูรณ์และสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ การนำปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการระบบช่วยเหลือนักเรียน ด้วยแบบสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (\bar{X} = 3.97) ด้านการส่งเสริมนักเรียน (\bar{X} = 3.97) ด้านการส่งต่อ (\bar{X} = 3.96) ด้านการคัดกรองนักเรียน (\bar{X} = 3.95) และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน (\bar{X} = 3.87) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการบริหารจัดการ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.97	0.42	มาก
2. การคัดกรองนักเรียน	3.95	0.96	มาก
3. การส่งเสริมนักเรียน	3.97	0.97	มาก
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน	3.87	1.01	มาก
5. การส่งต่อ	3.96	1.10	มาก
รวม	3.94	0.75	มาก

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (\bar{X} = 4.57) ด้านการทำงานเป็นทีม (\bar{X} = 4.21) และด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล (\bar{X} = 4.11) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยา เขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับที่คาดว่าจะส่งผล		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	4.57	0.86	มาก
2. การทำงานเป็นทีม	4.21	0.65	มาก
3. การนิเทศ ติดตามและประเมินผล	4.11	0.80	มาก
รวม	4.30	0.56	มาก

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณของปัจจัยทางการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยรวม พบว่า ปัจจัยทางการบริหารจัดการทั้ง 3 ตัว (X_1, X_2, X_3) สามารถทำนายหรือส่งผลต่อการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมได้ร้อยละ 43.9 ($R^2 = .439$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นั่นคือภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X_1) การทำงานเป็นทีม (X_2) และการนิเทศ ติดตามและประเมินผล (X_3) สามารถทำนายหรือส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมได้ร้อยละ 43.9 ($R^2 = .439$) ซึ่งสามารถเขียนความสัมพันธ์ในรูปสมการคะแนนมาตรฐานสำหรับทำนายได้คือ $\hat{Z}_y = 0.469(Z_{x_1}) + 0.326(Z_{x_2}) + 0.257(Z_{x_3})$ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยรวม

ตัวแปร	B	t	sig
ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	.544*	9.500	.000
การทำงานเป็นทีม	.506*	8.607	.000
การนิเทศ ติดตาม และการประเมินผล	.383*	6.085	.000
R ²	.439		
F	168.004		
Sig.	.000		

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33” มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 มีการปฏิบัติโดยรวมในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนให้การสนับสนุนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นกระบวนการแรกและมีความสำคัญด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้หรือการคาดเดาโดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของแดน ศรีชนะวัฒน์ (2558: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงเทรา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการในคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการประสานงาน คณะกรรมการดำเนินงาน และครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 205 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าที่

ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงเทราเขต 1 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครองและชุมชน ด้านการพัฒนาทักษะ/ความรู้แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องและด้านการบริหารและการจัดการ สำหรับประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนและด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า การพัฒนาทักษะ/ความรู้แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของชุตินาถาวร (2559) ได้ทำการศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินงาน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี-สระบุรี) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนและผู้บริหารจำนวน 358 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionaries) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี-สระบุรี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คุณภาพชีวิตนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี-สระบุรี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสัมพันธภาพสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านจิตใจ และด้านการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริ โชคสกุล (2559) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการ ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้บริหารและครู โรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าร้อยละสะสม ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PN/modified) ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการรัตนโกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นตามลำดับ คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการ

ป้องกันปัญหา ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียนและด้านการแก้ไขปัญหานักเรียน สภาพที่ควรจะเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการ รัตนโกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการรัตนโกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งจะต้องพัฒนาต่อไปตามลำดับคือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการป้องกันปัญหานักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9 ในภาพรวม อยู่ในระดับต้องการพัฒนาตามลำดับ คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันปัญหาของนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการแก้ไขปัญหานักเรียนและข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9 ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า ครูควรศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนให้ครบถ้วนในการแบ่งกลุ่ม ครูควรใช้ข้อมูลด้านอาชีพของบิดา มารดา และผู้ปกครองในการแบ่งกลุ่มนักเรียน ครูควรทำการคัดกรองอย่างต่อเนื่อง ด้านการป้องกันปัญหานักเรียน พบว่า ครูและผู้เกี่ยวข้องควรมีการร่วมมือกันในการป้องกันปัญหานักเรียน ครูต้องให้คำปรึกษากับเด็กนักเรียนทุกกลุ่มให้ความรักและความไว้วางใจกับเด็กนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า ครูควรมีการประสานงานในการส่งต่อนักเรียนให้ตรงกับปัญหา ครูควรส่งเอกสารข้อมูลเด็กให้ครูประจำชั้นทำนต่อไป โรงเรียนควรมีการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญโดยตรงเพื่อแก้ไขปัญหาคิดได้อย่างตรงตามวัตถุประสงค์ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า เครื่องมือในการเก็บข้อมูลนักเรียนต้องมีคุณภาพเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล ครูควรเก็บข้อมูลนักเรียนด้วยการสัมภาษณ์จะได้ข้อมูลของนักเรียนเป็นอย่างดี ครูควรใช้การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเก็บข้อมูลเนื่องจากเป็นวิธีที่ง่ายในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่า ครูควรมีการจัดประชุมผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง ครูควรสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน ครูควรมีการพัฒนามาตรฐานความรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้นโดยการจัดกิจกรรมเพิ่มเติมและด้านการแก้ไขปัญหานักเรียน พบว่า ครูควรร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหา ครูควรมีการติดตามนักเรียนที่มีปัญหาอย่างใกล้ชิด ครูควรใช้เหตุผลและเข้าใจปัญหาเด็ก

2. ผลการศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 พบว่า ปัจจัยทั้ง 3 คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การทำงานเป็นทีม และการนิเทศ ติดตามและประเมินผล มีการปฏิบัติโดยรวมในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร รองลงมา ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเอง และมีรูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อที่ถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการภาวะผู้นำของผู้บริหารพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่า ครูและบุคลากรของโรงเรียนในมัธยมศึกษา

ในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ถือว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นงานที่ช่วยส่งเสริม พัฒนาและกระตุ้นการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และประสานความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นำเสนอข้อมูล ความรู้และเครื่องมือตลอดจนเทคนิควิธีที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ติดตามผลการดำเนินการของครูและผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรรณณภักทร ตาลป่า (2559) ได้ทำการศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

- 1) ศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านผู้ปกครองของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
- 2) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
- 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลและสามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอ เวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ ครูผู้สอนของโรงเรียนในอำเภอ เวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวนทั้งสิ้น 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 มีการปฏิบัติในระดับมาก นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้ปกครองนักเรียนเป็น 3 ปัจจัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านครูสามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนปัจจัยด้านผู้บริหารและปัจจัยด้านผู้ปกครองนักเรียนไม่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารจัดการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวม พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของภาวะผู้นำในการผลักดันการดำเนินงานในองค์การให้ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสามารถสร้างระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ระบบการทำงานดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวได้ว่า ระบบการทำงานจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้เลยหากผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำ ไม่เป็นผู้ริเริ่มและทำให้บุคลากรในองค์กรยอมรับและมีความรู้สึกร่วมในการทำงาน ผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ได้แสดงออกถึงภาวะผู้นำในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นรายด้านพบว่า โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองและพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง รองลงมาผู้บริหารสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารกำหนดให้จัดทำคู่มือเพื่อกำหนดแนวทาง วิธีการประสานงานในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารมีการกำหนดทิศทางเป้าหมายนโยบายการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น ผู้บริหารจัดให้มีการอบรมพัฒนาครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ มีเจตคติและทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยา เขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ปฏิบัติตนในฐานะผู้นำโรงเรียนตามกรอบแนวคิดของเซ็งเก้ (Senge, 1990: 120) ได้แก่ 1) ผู้นำต้องมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ สามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ได้ 2) ผู้นำต้องวุฒิภาวะทางสังคม ยอมรับสภาพต่าง ๆ ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว เป็นคนมีเหตุผล มีความเชื่อมั่นในตนเองและนับถือตนเอง 3) ผู้นำต้องมีแรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation) รู้จักพัฒนาทักษะทางสังคมที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น และติดต่อกับผู้อื่นในฐานะที่เขาเป็นบุคคล ไม่ใช่ในฐานะที่เขาเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานเท่านั้น ผู้นำจึงต้องมีความสนใจร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้งานลุล่วงไปได้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของหทัยวรรณ วิชชุปัญญาพาณิชย์ (2547: 87); และวรรณภา เย็นมนัส (2557: 67) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และผลการวิจัยของนักวิจัยทั้งสองท่านเป็นในทิศทางเดียวกัน คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญในระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ ศิวินา (2557: 122) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนอรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 21 คน ส่วนใหญ่เห็นว่าโครงสร้างของรูปแบบมีความเหมาะสม มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย มีระบบการย้อนกลับปรับปรุง มีการนำเสนอด้วยแผนภูมิ สามารถสื่อสารได้เข้าใจชัดเจน เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาความคิดเห็นของสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา ศึกษาเชิงคุณภาพโรงเรียนต้นแบบ พบว่าการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย (Stake Holders) มีส่วนร่วมบริหารจัดการ ซึ่งเป็นไปตามหลักการสำคัญในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้แก่ 1) การวางแผนการดำเนินงาน 2) การดำเนินงานตามแผน 3) การนิเทศ กำกับติดตาม และ 4) การประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุทัย บุญประเสริฐ (2546: 17-18) เมื่อนำแนวคิดดังกล่าวสู่การปฏิบัติผู้บริหารต้องสามารถออกแบบกระบวนการที่สอดคล้องกับสถานการณ์ หรือปัจจัยของโรงเรียนนั้น ๆ โดยเฉพาะความรู้ความสามารถและความพยายามจริงของผู้บริหารซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการนำนโยบายสู่การปฏิบัติของสมบัติ อารังธัญวงศ์ (2549: 431) ที่กล่าวว่า “ความสำเร็จ

(Success) หรือความล้มเหลว (Failure) ของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เพราะความสำเร็จของแผนงานและโครงการมีความสัมพันธ์กับความสามารถของผู้นำและภาวะผู้นำในองค์กร ในขณะที่ความล้มเหลวของแผนงาน โครงการเป็นผลมาจากความเชื่อใจของผู้นำและผู้ปฏิบัติ และการขาดความมุ่งมั่นของผู้นำ” ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในองค์กรจะต้องศึกษา แสวงหารูปแบบหรือกระบวนการนำโรงเรียนสู่เป้าหมายที่โรงเรียนและชุมชนต้องการ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การทำงานเป็นทีม และการนิเทศ กำกับ และติดตาม เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ในทุกด้าน โดยตัวแปรภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมสามารถอธิบายความผันแปรของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อได้ร้อยละ 43.9 ($R^2 = .439$) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมิได้สำเร็จด้วยการทำงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือเฉพาะภาวะผู้นำของผู้บริหารแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการดำเนินงานที่ต้องมีการประสานงานและการมีส่วนร่วมของบุคคลหลายฝ่าย และเป็นที่ยอมรับว่าผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำและเป็นหัวหน้าของทีมงานที่จะต้องนำกลุ่มให้สามารถทำงานออกมาให้เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมาย และช่วยเหลือคณะทำงานให้มีความมั่นใจ พึงพอใจที่จะทำงานร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Sheila, 2000: 26) เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก 3 ข้อแรกที่สะท้อนให้เห็นการเสริมแรงที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ได้แก่ ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับข้อมูลและแลกเปลี่ยนข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอย่างทั่วถึง รองลงมาคือ มีการจัดระบบการติดตามผลระหว่างการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันต่อเวลา สถานศึกษามีการกำหนดขอบเขตและการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จในการทำงานเป็นทีมอันได้แก่ มีการสื่อสารในกลุ่ม สมาชิกของกลุ่มช่วยเหลือกันและกัน มีการติดตามผลระหว่างการปฏิบัติงาน และการกำหนดขอบเขต หน้าที่เพื่อให้งานของกลุ่มบรรลุเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

1. สถานศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่ปลูกฝัง สร้างภูมิคุ้มกัน และพัฒนาทักษะชีวิต ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนทุกกลุ่มทุกคนเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เหมาะสมกับกลุ่มนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เช่น การสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่เรียนอ่อน การจัดโครงการเสริมเพิ่มความรู้ให้นักเรียนที่เรียนดีและสถานศึกษาต้องสนับสนุนการดำเนินการเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ รวมทั้งสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษาได้ค่าวิชาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องของเทคนิค วิธีการในการให้การปรึกษาเบื้องต้น และนวัตกรรมการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

2. ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อการมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร รูปแบบการทำงานเป็นทีม และรูปแบบการนิเทศ กำกับ และติดตาม

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กิตติศักดิ์ ศิวินา. (2551). **รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.**

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564.** กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชุตินาถ อารแก้ว. (2559). **การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี-สระบุรี).** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

แดน ศรีชนะวัฒน์. (2558). **ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1. วารสารราชชนก.** (มกราคม-มิถุนายน 2558), 15-22.

พรรณณภัทร ตาลป่า. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.** 11(1).

วรรณภา เย็นมนัส. (2557). **การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.**

ศิริ โชคสกุล. (2559). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.**

สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2549). **นโยบายสาธารณะ: แนวคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ.** (พิมพ์ครั้งที่ 1). สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33. (2561). **ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.** สุรินทร์: กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาขั้นและกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพมหานคร: ศุภสภา

หทัยวรรณ วิชชุปัญญาพานิชย์. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.

Senge, P. M. (1990). **The fifth discipline: The art & practice of the learning
organization.** New York: Doubleday.